

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖLLE

Sosiaali- ja terveysministeriön pyydettävä yhdistyksemme lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi sosiaaliturva- ja vakuutuslainsäädännön muuttamiseksi tietosuojasetuksen johdosta (STM090:00/2017), esitämme kunnioittavasti seuraavaa

Yleistä

Hallituksen esityksessä on tarkoitus tehdä tarpeellisia muutoksia sosiaaliturva- ja vakuutuslainsäädäntöön EU:n tietosuojaasetuksen johdosta. Tietosuojaasetuksen kanssa ristiriitaiset säännökset ehdotetaan kumottavaksi ja lakeihin ehdotetaan tarkentavia ja välttämättömiä säännöksiä sosiaaliturvaa hoitavien yhteisöjen lakisääteisten velvollisuuksien tehokkaan tehtävähoidon varmistamiseksi.

Yksityiskohtaiset kommentit

Eläkesäätiölain 133 §:

Eläkesäätiölain 133 §:ssä on tarkoitus säätää eläkesäätiöasetuksen 2 §:än aikaisemmin sisältyneestä velvollisuudesta pitää luettelo toimintapiiriin kuuluvista, toimintapiiristä poistuneista ja eläkkeensaajista.

Sosiaali- ja terveysministeriön ehdotus asiasta on seuraava:

A-eläkesäätiöllä tai AB-eläkesäätiön A-osastolla on oltava rekisteri sen toimintapiiriin kuuluvista henkilöistä ja eläkkeensaajista sekä myös niistä toimintapiiristä poistuneista henkilöistä, joille on muodostunut eläkeoikeus (vapaakirja) eläkesäätiöön kuulumisen ajalta.

Tietosuoja-asetuksen ja eläkelaitoksen oikeudellisen asemoinnin näkökulmasta kysymys on sellaisten henkilötietojen käsittelystä, joita tarvitaan eläkeoikeuden selvittämiseen, eläkepäätösten tekemiseen, eläkkeiden ja etuuksien maksamiseen sekä eläkesäätiön tiedonantovelvoitteen täyttämiseen. Pelkkä rekisterinpito henkilöistä ja heidän yhteystiedoistaan ei riitä lakisääteisten velvollisuuksien hoitamiseen.

Eläkesäätiöiden on talletettava:

- henkilö ja yhteystiedot,
- tiedot lakisääteistä eläkeistä, lisäeläkeistä ja mahdollisesta oikeudesta varhennettuun lisäeläkkeeseen
- tiedot työssäoloajasta ja rinnakkaisista työsuhteista
- tiedot palkan määrästä
- tilitiedot

Tämän vuoksi ehdotamme, että eläkesäätiölain 133 § kirjoitettaisiin seuraavasti:

A-eläkesäätiöllä tai AB-eläkesäätiön A-osastolla on oltava sellainen rekisteri toimintapiiriin kuuluvien, kuuluneiden ja eläkkeensaajien henkilötiedoista, jotka ovat välttämättömiä sen tehtävien hoitamiseksi.

Ehdottamaamme pykälään sisältyvät myös sellaiset henkilöt, joiden oikeutta vapaakirjan saamiseen joudutaan toisinaan jälkeinpäin selvittämään. Jos eläkesäätiöllä ei olisi oikeudellista perustetta ja velvollisuutta säilyttää em. henkilöiden eläkeoikeutta koskevia asiakirjoja, laissa määrätyn tehtävän hoitaminen muodostuisi mahdottomaksi. Pidämme parempana, että asia olisi täsmällisesti edellä mainituin tavoin kirjoitettu suoraan lakipykälään kuin sen perusteluihin.

Muutokset vakuutuskassalakiin:

Samoin kuin on eläkesäätiölakiin lisätty momentti lain 70 §:än uusi neljäs momentti rekisteristä luovutettavista henkilötiedoista, tulisi myös vakuutuskassarekisterin osalta säätää samasta asiasta vastaavasti, vaikka asiasta ei olekaan mainintaa voimassa olevassa laissa:

Vakuutuskassalaki 102 § uusi 4 momentti

Vakuutuskassarekisteristä voidaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentin estämättä luovuttaa tietoja sähköisessä muodossa. Tieto henkilötunnuksen tunnusosasta ja ulkomailla asuvan luonnollisen henkilön kotiosoitteesta luovutetaan rekisteristä vain, jos luovuttaminen täyttää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentissa säädetyt edellytykset. Muutoin ulkomailla asuvan luonnollisen henkilön kotiosoitteen sijasta luovutetaan tieto henkilön asuinmaasta.

Vakuutuskassalaki 103 § uusi momentti

Vastaavasti kuin on eläkesäätiölakiin muutettu lain 71 §:n toinen momentti, tulisi myös vakuutuskassarekisterin osalta säätää samoista asioista, koska Finanssivalvonnan ylläpitämään vakuutuskassarekisteriin talletetaan vastaavia tietoja kuin eläkesäätiörekisteriin ja valmisteilla olevassa kokonaisuudistuksessa lait sekä rekisterit on muutoinkin tarkoitus yhdistää.

Vakuutuskassarekisteriin merkittävistä luonnollisista henkilöistä rekisteriin merkitään henkilötietoina täydellinen nimi, henkilötunnus, kotikunta ja kansalaisuus. Jos henkilöllä ei ole suomalaista henkilötunnusta, merkitään rekisteriin syntymäaika. Ulkomailla asuvista luonnollisista henkilöistä kotikunnan sijasta rekisteriin merkitään kotiosoite.

Vakuutuskassalaki 166 § uusi pykälä, 1 momentti aiemmin lailla 899/2008 kumotun sijaan:

Lisäeläkkeitä hoitavat eläkesäätiöt ja eläkekassat harjoittavat samanlaista sosiaalista henkilövakuuttamista. Ei ole tarkoituksenmukaista olla säätämättä vakuutuskassoille samansisältöistä pykälää henkilötietojen käsittelystä, koska vakuutuskassat tarvitsevat ja niiltä käytännössä myös edellytetään samat tiedot eläkepäätösten tekemiseksi ja eläkkeiden myöntämiseksi. Yhtenäisen ja yhdenmukaisen käytännön varmistamiseksi esitämme, että myös vakuutuskassalakiin lisättäisiin vastaava säännös.

Lisäeläkkeitä myöntävällä vakuutuskassalla on oltava sellainen rekisteri jäsenien, aikaisempien jäsenten ja

eläkkeensaajien henkilötiedoista, jotka ovat välttämättömiä sen tehtävien hoitamiseksi.

Vakuutuskassalaki 166 § uusi pykälä, 2 momentti aiemmin lailla 899/2008 kumotun sijaan:

Samoin kuin on eläkesäätiölakiin lisätty pykälä 133 a, joka mahdollistaa eläkesäätiöiden tekevän tietosuojasetuksessa tarkoitettuja automaattisia päätöksiä, tulee vastaava pykälä lisätä samanlaista toimintaa harjoittavaan vakuutuskassalakiin. Samanlaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten erilainen kohtelu ei ole tässä perusteltua.

Lisäeläkkeitä myöntävällä vakuutuskassalla on oikeus tehdä Euroopan parlamentin ja neuvoston luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun asetuksen (EU) 2016/679 22 artiklan 1 kohdan mukaisia automaattisia päätöksiä.

Helsingissä tammikuun 24. päivänä 2018

Eläkesäätiöyhdistys - ESY ry

Timo Toropainen
Toimitusjohtaja